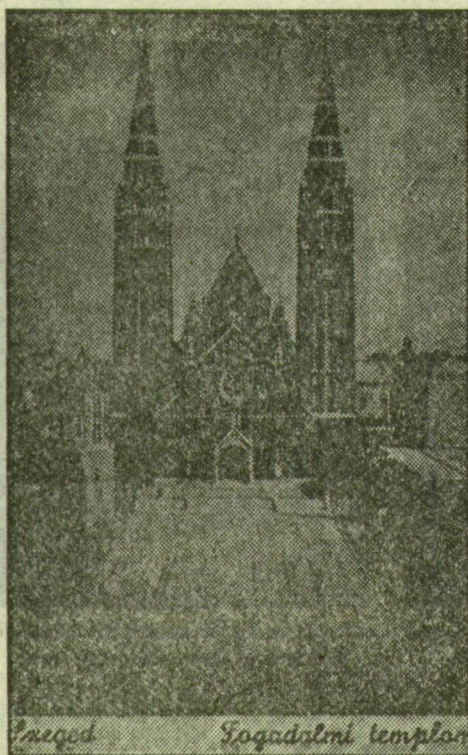

60 ÉVE SZENTELTÉK FEL A FOGADALMI TEMPLOMOT

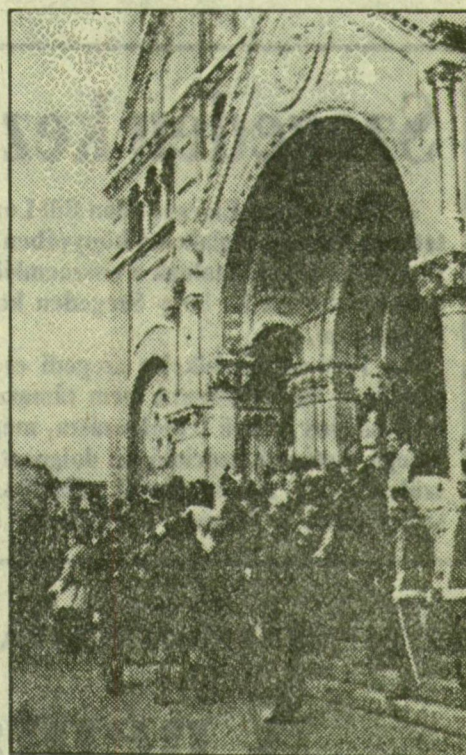
A város jelképe: a dóm

Szegedet 1879. március 12-én a Tisza hatalmas áradása elpusztította. A „nagyvíz” után a város mintegy 6000 házából csak 265 maradt lakható állapotban. Az újjáépítéshez emberfeletti erőfeszítéssel hozzájáruló szegediek nevében a város egyházfenntartó kegyuri képviselőtestülete — Dáni Ferenc főispán indítványára — 1880 novemberében tett ünnepélyes fogadalmat, hogy ha az újjáépítés sikerül, akkor monumentális templomot emelnek, melyet a „Boldogságos Szűznek szentelnek.”

A fogadalom megvalósításához azonban igen hosszú huzavona után láttak csak hozzá. Az építkezés 1913 nyarán kezdődött el. A terveket eredetileg Schulek Frigyes készítette, de visszaadta az erre vonatkozó

megbízást. Schulektől Foerk Ernő vette át a feladatot, s a csaknem kész terveket sokak véleménye szerint hátrányosan módosította. Az új templomot a XVIII. században épült Szent Dömötör templom helyén építették fel. Ennek lebontásakor került elő Szeged legrégebbi műemléke, a Dömötör-torony. Alig kezdődtek el a munkálatok, közbeszólt a történelem. Az első világháború kitörése után az építkezés leállt.

A Fogadalmi templom építésének folytatása 1923 áprilisában indult meg. Gyors ütemben bontakozott ki a kéttornyú, neoromán stílusú templom. A még épülőben lévő templomban 1924 karácsonyán mutatta be az első misét Glattfelder Gyula, a csanádi egyházmegye püspöke.

Így érkezett el az 1930-as év, amely Szeged katolikuságának többszörösen is ünnepet jelentett. Magyarországon ekkor folytak a Szent Imre jubileumi év eseményei. Ezekkel egybeesett a csanádi egyházmegye alapításának 900. évfordulója. Mivel a trianoni határok által szétszabdalt egyházmegye kormányzását Glattfelder püspök 1923 óta Szegedről végezte, kézenfekvő volt, hogy a fogadalmi templom 50. évfordulójára valóban elkészült templomot ebben a harmas jubileumi évben szenteljék fel. Hiszen így a temesvári székhelyről elűzött püspököknek is méltóságához illő templom állhatott rendelkezésére.

Mielőtt a templomszentelés és a hozzá kapcsolódó ünnepségek megtörténnek volna, Glattfelder 120 fős zárandokcsapat élén 1930 júniusában Velencébe utazott. Innen elhozták az egyházmegye első püspökének és védőszentjének, Szent Gellértnek ereklyéjét, melyet a velencei pátriárka a Fogadalmi templomnak ajándékozott. A vértanú püspök karsont-maradványát a templomszentelésig az alsóvárosi templomban őrizték.

Ünnepségek, nevezetes vendégek

Az ötnapos ünnepségsorozat — melynek fénypontja a Fogadalmi templom felszentelése volt — 1930. október 22-én kezdődött meg. Ezen a napon Glattfelder püspök felszentelte a Borromei Szent Károly Irgalomházat, ahol a szatmári irgalmas nővérek gyógyíthatatlan betegeket ápoltak. Este a nagyszabású ünnepélyesen fogadták Angelo Rotta

címzetes érseket, a magyarországi pápai nunciust. A fogadás után a nuncius jelenlétében a megyés püspök Veni Sanctét celebrált az alsóvárosi templomban. Október 23-án sorra érkeztek Szegedre a magyar katolikus püspökök és a világi előkelőségek. Reggel a Fogadalmi templom előtt ünnepélyes misét tartottak ötezer diák részvételével, s ezután leleplezték a teret övező épületegyüttes délnyugati szegletét díszítő Szent Imre-szobrot. A Magyar Rádió élő közvetítésben számolt be az eseményről. (Ugyanúgy, mint a következő három nap többi ünnepségéről is.) Még ennek a napnak a délutánján katolikus díszgyűlést tartottak a Tisza Szálló nagytermében.

Alkalomhoz illő ceremónia

A Fogadalmi templom felszentelése október 24-én már kora reggel

elkezdődött. Nagyszámú hívó gyűlt össze a templom előtt, ahol szabadtéri oltár állott. Az oltáron Szent Gellért ereklyéjét helyezték el. Hét órakor vonult a templom elé a miseruhás papság. Utánuk haladt Glattfelder megyéspüspök a többi főpapal. A Mindenszentek litániájának éneklése közben Glattfelder megszentelte a papokat és a hívőket, majd a papság kíséretében háromszor megkerülte a Fogadalmi templomot. Közben megszentelte a lépcsőket, a falakat és a kapukat. A menet a főbejárat előtt állt meg, ahol a megyés püspök pásztorbotjával ráütött a bronzkapura, és a szertartás által előírt zsoltár szövegét mondta: „Emeljétek fel a fejeteket ajtóik, tárlajátok fel örök kapuk, hogy a dicsőség királya bevonuljon!” „Kicsoda ő, a dicsőség királya?” — hallatszott a kapu mögül a szerpap hangja. „Az Úr, a nagy, a hatalmas!” — válaszolt a püspök. A

papok kórusban kiáltották utána: „Nyissátok ki, nyissátok ki!” Ekkor kitárltak a kapuszárnyak.

A püspök kíséretével bevonult a templomba. Itt pásztorbotjával a latin és a görög ábécé kezdőbetűit rajzolta a padlóra hintett homokba. Ezzel jelképezte, hogy a templom minden nyelvű és nemzetiségű hívó befogadására készült. Ezután megszentelték a falon levő tizenkét keresztet az épületet, majd megkezdődött az oltárok felszentelése. A főoltárt gróf Zichy Gyula kalocsai érsek, a kereszthajó Szent Gellért oltárát Glattfelder Gyula, a hat mellékoltárt Radnai Farkas címzetes érsek, Hanauer István váci, Rott Nándor veszprémi, Shvoy Lajos székesfehérvári, Virág Ferenc pécsi püspök, és Horváth Győző kalocsai segédpüspök szentelte fel.

A Magyarok Nagyasszonyáról nevezett szegedi Fogadalmi templom konsekrálása majdnem négy óra hosszat tartott. Ezalatt a hívők nem lehettek a templomban. Ők kinn várakoztak. Szent Gellért ereklyéjét a püspöki palotába vitték. Délután 11 órakor kezdődött meg — sok ezer tömeg részvételével — az ünnepi mise és Te Deum, melyet fényes papi asszisztenciával Angelo Rotta mutatott be. A szertartáson 400 tagból álló kórus énekelt. A mise közben Somogyi Szilveszter polgármester a főoltár előtt elmondott imájában hálát adott Szeged újjáépüléséért, és a várost Jézus Szíve oltalmába ajánlotta.

Délután érkezett meg Szegedre Serédi Jusztinián esztergomi érsek, az ország hercegprímása. Este 9 órakor gyertyás körmenettel vitték Szent Gellért ereklyéjét a Fogadalmi templomba.

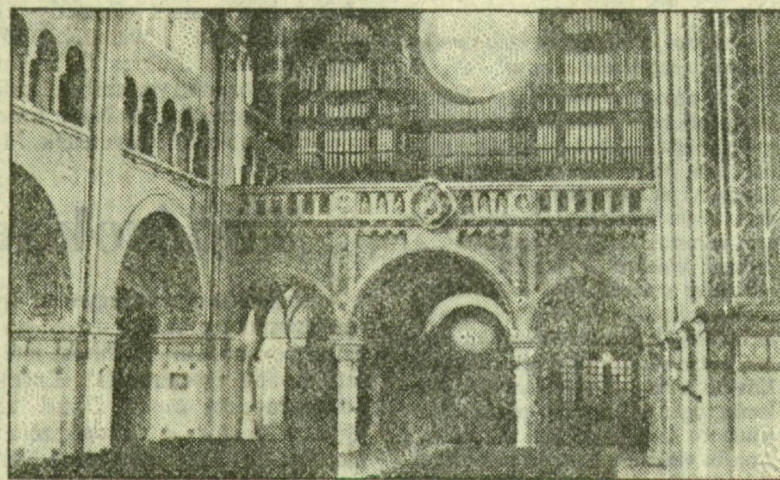
Megalapított tudományegyetem

Magyarország kormányzója, Horthy Miklós, és felesége október 25-én reggel a Turán vonaton érkezett a városba. Kíséretükben számos magas rangú katonatiszt mellett ott volt Gömbös Gyula honvédelmi miniszter. Délután 10 órakor Serédi hercegprímás ünnepélyes misét pontifikált a Fogadalmi templomban, melyen megjelent Horthy is. Az énekkar Dohnányi Ernő Szegedi miséjét adta elő, ugyanis ez a mű nyerte meg a Fogadalmi templom felszentelése alkalmából kiírt zenei pályázatot. Az ünnepi mise után Horthy jelenlétében leleplezték a Dömötör-torony falában elhelyezett „Nemzeti Megújulás Emlék-művét”. A Templom téren zajlott le délután a Ferenc József Tudományegyetem zárókövének ünnepélyes elhelyezése és a teret övező árkádok alatti szobrokból álló „Nemzeti emlékcarnok” felavatása. Horthy még 25-én elutazott Szegedről.

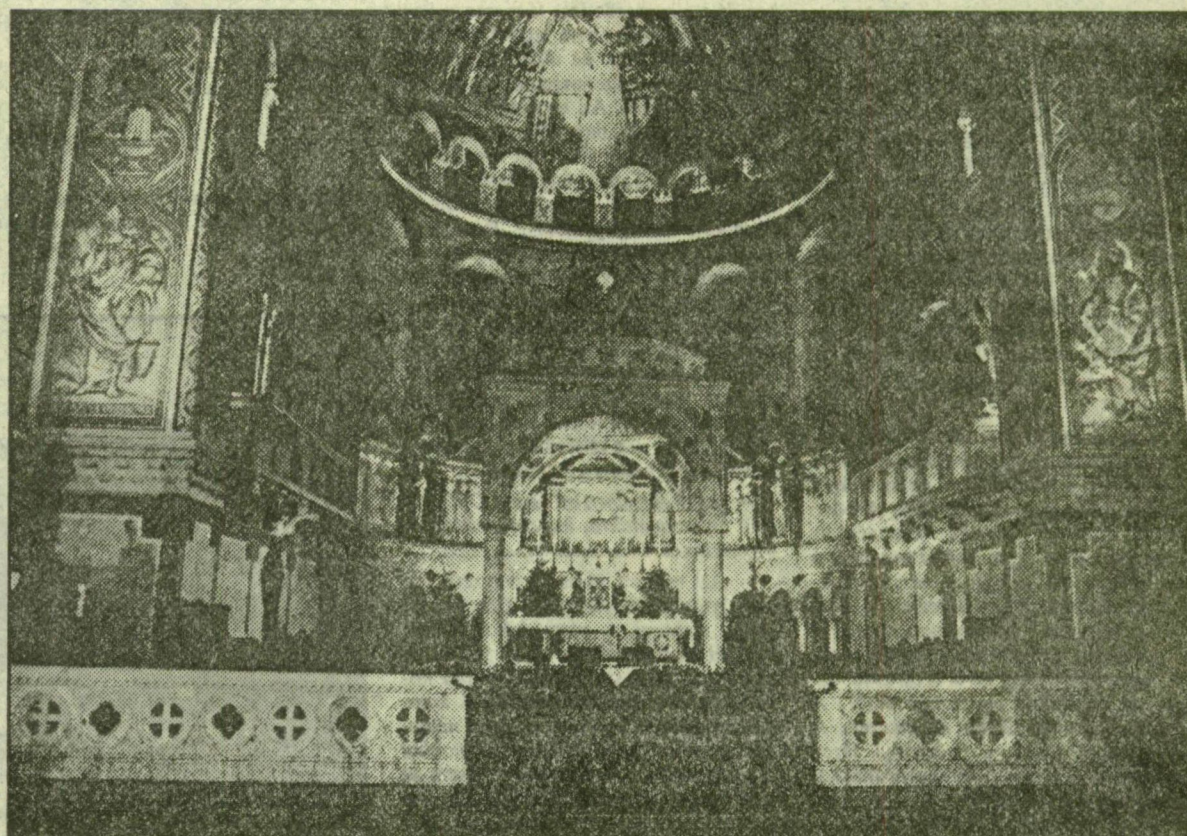
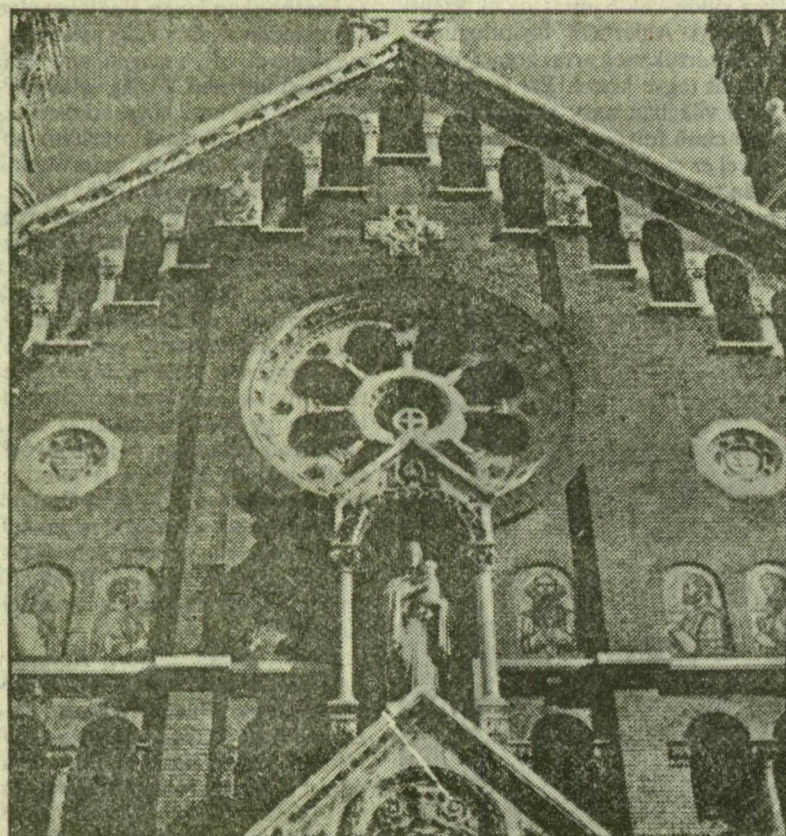
Az ünnepségsorozat utolsó napján, október 26-án zajlott le Szegeden a VII. Alföldi Katolikus Nagygyűlés. A demonstráció végén körmenetet tartottak, majd Glattfelder püspök a Fogadalmi templomban hálaadó istentisztelettel zárta a templomszentelési ünnepségeket. A felsorolt színpompás egyházi és világi rendezvényekhez még számos kulturális és egyéb esemény is társult. A Fogadalmi templomban például minden este neves orgonaművészek tartottak hangversenyeket.

A Fogadalmi templom hat évtizeddel ezelőtti felszentelési ünnepségei óta a templom nemcsak dísz, hanem elválaszthatatlan szimbóluma városunknak.

GICZI ZSOLT

Képeinken: Szeged jelképe a 30-as évek levelezőlapján, illetve a felszenteléskor; a dóm ma.

Somogyi Károlyné felvételei